

PROGRAM K PREVENCI A ŘEŠENÍ ŠIKANY

Příloha Minimálního preventivního programu

ZŠ Jedovnice, okres Blansko

I.

Tento program vznikl na základě Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j.: MŠMT-21149/2016 a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.:21291/2010-28).

Tento program slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje možnosti řešení šikanování. Je určen všem žákům školy, pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům a rodičům.

II.

Charakteristika

Šikana je agresivní chování žáka vůči žákovi, učiteli a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně i profesionálně – vůči učiteli. Je charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku a samoučelností agrese.

Podoby

Přímá – bití, plivání, vulgární nadávky, výhrůžky, urážlivá gesta, ničení, schovávání, kradení věcí,...

Nepřímá - např. přes prostředníka, pomlavy, lži, nepříjemné sexuální provokace,...

Kyberšikana – za pomoci sociálních sítí

Většina obětí se snaží situaci udržet co nejdéle v tajnosti.

Za šikanování se u žáků nepovažuje škádlení nebo agrese nemající znaky šikanování

III.

Bezpečné prostředí ve škole: jak předcházet šikaně

Škola odmítá násilí a zneužití moci.

Ve škole působí školní metodik prevence.

Ve školním řádu jsou uvedena konkrétní a srozumitelná pravidla chování, nastaveny důsledky za jejich porušení.

Třída má vytvořena třídní pravidla, jsou zde pravidelně realizovány třídnické hodiny.

Existuje systém vzájemné komunikace mezi pedagogy.

Probíhá monitoring varovných signálů výskytu šikany.

Je zajištěna informovanost všech zaměstnanců.

Škola má vytvořen Minimální preventivní program, školní program proti prevenci a realizuje specifickou primární prevenci rizikového chování.

Škola zajišťuje podporu a rozvoj pedagogů.

Škola má zmapovanou síť pomoci pro žáky i pedagogy.

IV.

Základní postup v řešení šikany

Posoudit a odhadnout závažnost šikany.

Zvážit, zda je sama kompetentní šikanu šetřit (počáteční šikana) a řešit nebo zda požádá o pomoc zvenčí (pokročilá šikana, výbuch skupinového násilí).

Žák je obětí, není viníkem a neměl by být důsledky řešení znevýhodněn.

Škola zajišťuje ochranu informací a informátorů.

Při řešení nastaví ozdravné mechanismy, eviduje projevy šikany, reviduje preventivní postupy, bezpečnostní a krizové plány.

Doporučuje se dále pracovat s agresorem i s obětí.

V.

Šikana zaměřená na učitele; jak ji předcházet a jak ji řešit

Je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel x žák).

Může jí trpět i zkušený a kompetentní pedagog.

Prevence závisí na celoškolském přístupu s dobrým sociálním klimatem.

V případě ohrožení pedagoga je přivolán školní psycholog nebo metodik prevence nebo někdo z vedení školy.

VI.

Krizový plán

Odhad závažnosti a formy šikany.

Rozhovor s oběťmi a těmi, kdo na šikanu upozornili.

Nalezení svědků.

Individuální rozhovory se svědky.

Ochrana oběti.

Předběžné vyhodnocení situace na základě získaných poznatků.

Realizace vhodné metody – komunitní kruh, usmíření, výchovný pohovor.

Třídní hodina – efekt z realizace použité metody.

Oznámení potrestání agresorů.

Rozhovor s rodiči oběti a agresora.

Vypracovala: Mgr. Blanka Svobodová
školní metodik prevence